

50-річчя академіка НАН України В.Ф. ЧЕХУНА

15 листопада виповнилося 50 років зна-
ному вченому в галузі онкології і па-
тофізіології академіку НАН України Васи-
леві Федоровичу Чехуну.

В.Ф. Чехун народився 1956 р. в с. Тростин-
ка Васильківського району на Київщині. Піс-
ля закінчення у 1980 р. лікувального фа-
культету Київського медичного інституту
ім. О.О. Богомольця МОЗ він був направле-
ний на наукову роботу до Інституту проблем
онкології АН України (нині Інститут експе-
риментальної патології, онкології і радіобіо-
логії ім. Р.Є. Кавецького НАН України), де по-
долав шлях від молодшого наукового співро-
бітника до директора установи.

Василеві Федоровичу притаманні широта
наукових інтересів, глибока ерудиція, вміння
знаходити оригінальні напрями досліджень
на стику різних дисциплін. Його увага як до-
слідника зосереджена передовсім на вивченні
молекулярних механізмів формування рези-
стентності до лікарських засобів, системати-
зації методів прогнозування індивідуально-
го перебігу злякисного процесу та оптимі-
зації ефективності протипухлинної терапії.

В.Ф. Чехун уперше встановив та експери-
ментально довів, що координаційні сполуки
платини, крім генетичних, запускають низку
епігенетичних механізмів, які визначають
їхній лікувальний і токсичний ефект. За ре-
зультатами досліджень з'ясована роль струк-
турно-функціонального стану плазматичних
мембран нормальних і трансформованих (чут-
ливих і резистентних) клітин у реалізації біо-
логічних ефектів цитостатиків. Визначено
молекулярний профіль чутливих і резистент-
них клітин, з'ясовано відмінності у ключових
ланках низки каскадів сигнальної трансдукції
та індукції апоптозу.

Василь Федорович запропонував панелі
моноклональних антитіл як для прогнозу пе-
ребігу хвороби та оцінки ефективності терапії,
так і їхніх окремих представників як вектор-
них систем для підвищення чутливості пух-
линних клітин. Він розробив технологію ко-
рекції фармакокінетики і фармакодинаміки
цитостатиків шляхом застосування специфіч-
них сорбентів та індукторів активності фер-
ментів мікросомального окиснення з ураху-
ванням захисних систем організму. Це дало
змогу встановити роль імунної системи та
механізмів її участі в подоланні резистент-
ності до лікарських засобів.

Учений має 17 патентів на винаходи, є ав-
тором понад 280 наукових праць та семи ши-
роко відомих монографій, серед яких «Систе-
ма інтерлейкинов и рак», «Цитостатическая
терапия злокачественных новообразований»,
«Опухоли молочной железы», «Иммунология
злокачественного роста», що стали ґрунто-
вим внеском у розвиток вітчизняної онколо-
гічної науки.

В.Ф. Чехун успішно поєднує дослідження
з навчально-методичною роботою на біологіч-
ному факультеті Київського національного
університету ім. Тараса Шевченка. На основі
досягнень сучасної теоретичної та експери-
ментальної онкології він викладає спецкурс
«Регуляторні механізми неспецифічної рези-
стентності».

Під керівництвом ученого захищено 3 док-
торських і 6 кандидатських, підготовлено до
захисту 2 докторських та 3 кандидатських
дисертацій, що дає підставу стверджувати про
сформовану ним наукову школу в галузі ек-
спериментальної онкології – «Молекулярні
основи та медико-біологічні проблеми фар-
макорезистентності».

Василь Федорович бере діяльну участь у виданні фахових журналів. Він — головний редактор міжнародного наукового часопису «Experimental oncology», науково-практичного журналу «Онкологія», член редколегій низки міжнародних часописів, одним з яких є «Journal of Experimental & Clinical Cancer Research».

Науково-педагогічну працю ювіляр не відділяє від науково-організаційної діяльності. Василь Федорович входить до складу Комітету з Державних премій України в галузі науки і техніки. Він є головою Спеціалізованої ради зі спеціальності «онкологія», головою Наукової ради з проблеми «Злоякісні новоутворення» НАН України, ініціа-

тором численних вітчизняних і міжнародних науково-практичних конференцій, симпозіумів та з'їздів. В.Ф. Чехун — єдиний від України член Правління Європейського Співтовариства ESMO.

За чільний внесок у розвиток сучасної онкології вченого відзначено Почесною грамотою Верховної Ради України та присвоєно звання Заслуженого діяча науки і техніки України.

Наукова громадськість, колеги та учні щиро вітають Василя Федоровича з полуднем віку, зичать міцного здоров'я, щасливих миттєвостей, наснаги у науковому пошуку і перспективних відкриттів у такій надзвичайно важливій галузі, якою є сучасна онкологія.